

Projekt

z dnia 24 marca 2026 r.

Zatwierdzony przez **Burmistrz./-/ Paweł Wójcik**

**UCHWAŁA NR XXII/___/2026
RADY MIEJSKIEJ W CHMIELNIKU**

z dnia 30 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

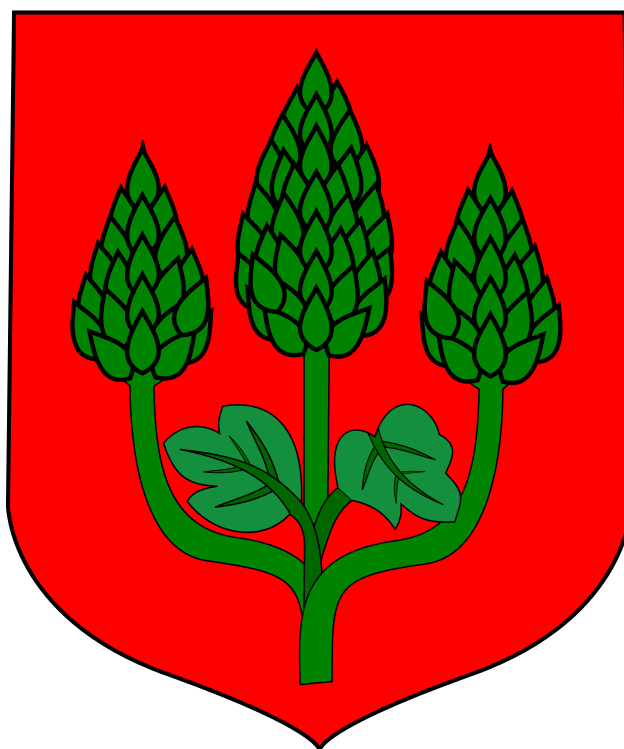
Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) i art.176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zmianami) Rada Miejska w Chmielniku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CHMIELNIK
NA LATA 2026-2028

Chmielnik 2026

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Podstawa prawna programu	3
Charakterystyka Gminy.....	4
Działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	4
Wspieranie rodziny i rola asystenta rodziny	7
Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny	8
Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny	10
Adresaci programu	12
Miejsce i czas realizacji programu	13
Źródła finansowania.....	13
Monitorowanie i ewaluacja Programu	13
Podsumowanie	13

Wprowadzenie

Program wspierania rodziny dla Gminy Chmielnik został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program ten pozwoli na wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności oraz zapobiegnie niekorzystnym zjawiskom w środowiskach lokalnych. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają natychmiastowych rozwiązań np.: alkoholizm, przemoc domowa, bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dlatego też rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez asystentów rodzin, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, służby zdrowia, policję oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziną.

Wzrost konsumpcji oraz podnoszące się standardy życia sprawiają, że współczesne rodziny muszą stawić czoła coraz większym wymaganiom finansowym. Te zmiany często prowadzą do osłabienia więzi emocjonalnych i pogorszenia relacji między członkami rodziny. W rezultacie może dochodzić do zaniedbywania obowiązków rodzicielskich, co niejednokrotnie skutkuje problemami wychowawczymi, trudnościami w małżeństwach, a także zwiększonym ryzykiem sięgania po substancje psychoaktywne, jak alkohol czy narkotyki. Dziecko oraz rodzina wymagają szczególnej uwagi, wsparcia i ochrony. Prawidłowo działająca rodzina stanowi naturalne, niezastąpione środowisko dla harmonijnego rozwoju dziecka. To właśnie w rodzinie zainicjowane zostają procesy determinujące właściwe funkcjonowanie całego społeczeństwa. Jest ona instytucją, która formuje tożsamość jednostki oraz kształtuje jej postawy. W jej ramach wykształca się hierarchia wartości, kodeks norm etycznych, a także fundament moralny dzieci i młodzieży. Jedynie rodzina funkcjonująca w sposób optymalny, jest w stanie wychować młode pokolenie, które będzie posiadać silne poczucie własnej wartości, aspiracje, zdolność do empatii.

Podstawa prawna programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r, poz. 49 z późn. zm.).

2. Ustawa z dnia 12 marca 2014r., o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939)

Charakterystyka Gminy

Gmina Chmielnik to gmina miejsko-wiejska. Należy do województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego. Na dzień 31.12.2025 roku Gmina liczyła 10 549 mieszkańców. Gmina Chmielnik zajmuje powierzchnię 142.2 km², co stanowi 6,3% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi miasto Chmielnik i 26 sołectw. Liczba mieszkańców systematycznie spada, co wynika z malejącej liczby urodzeń oraz zmniejszającej się populacji osób w wieku produkcyjnym. Jednocześnie zauważalny jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co sugeruje starzenie się społeczeństwa. Podmioty gospodarcze działające na terenie gminy to zarówno małe rodzinne przedsiębiorstwa jak i przemysł wydobywczy czy przetwórcze produktów rolnych.

Działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Chmielnik jednostką inicjującą działania pomocowe z zakresu pomocy społecznej jest Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku. Do zakresu działalności ośrodka należą działania o charakterze aktywizującym, integrującym oraz wspierającym różne grupy i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Jest to również niesienie fachowej pomocy rodzinom przeżywającym trudności w prawidłowym ich funkcjonowaniu i zaspokajaniu podstawowych potrzeb. Ośrodek daje tym osobom i rodzinom możliwość wsparcia w następujących formach:

1. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne, m.in. zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe oraz świadczenia niepieniężne, m.in. schronienie, potwierdzenie

prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, opieka wytchnieniowa, asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością.

2. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i innych nałogów, tj. działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej i osobom stosującym przemoc domową.
4. Pomoc asystenta rodziny.
5. Świadczenia rodzinne, tj. zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie.
6. Fundusz alimentacyjny.
7. Stypendia szkolne w 2024/2025
8. Karta Dużej Rodziny.

Tabela nr 1. Formy udzielonej pomocy w latach 2023-2025

Formy pomocy	Liczba osób w latach		
	2023r.	2024r.	2025r.
Zasiłki stałe	106	100	104
Zasiłki okresowe	22	19	17
Zasiłek celowy	169	78	85
Schronienie	1	1	2
Posiłek. Program „Posiłek w szkole i w domu”	149	116	121
Usługi opiekuńcze	36	32	11
Poradnictwo specjalistyczne	2	22	27
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	7	7
Praca socjalna	21	143	78

Tabela nr 2. Procedura Niebieskiej Karty, Karta Dużej Rodziny i stypendia szkolne w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Procedura Niebieskiej Karty (ilość procedur)	37	33	20
Karta Dużej Rodziny (wydanych kart)	203	77	69
Stypendia szkolne (kwota w PLN)	90 604	86 087	82 856

Formy udzielonej pomocy w latach 2023-2025

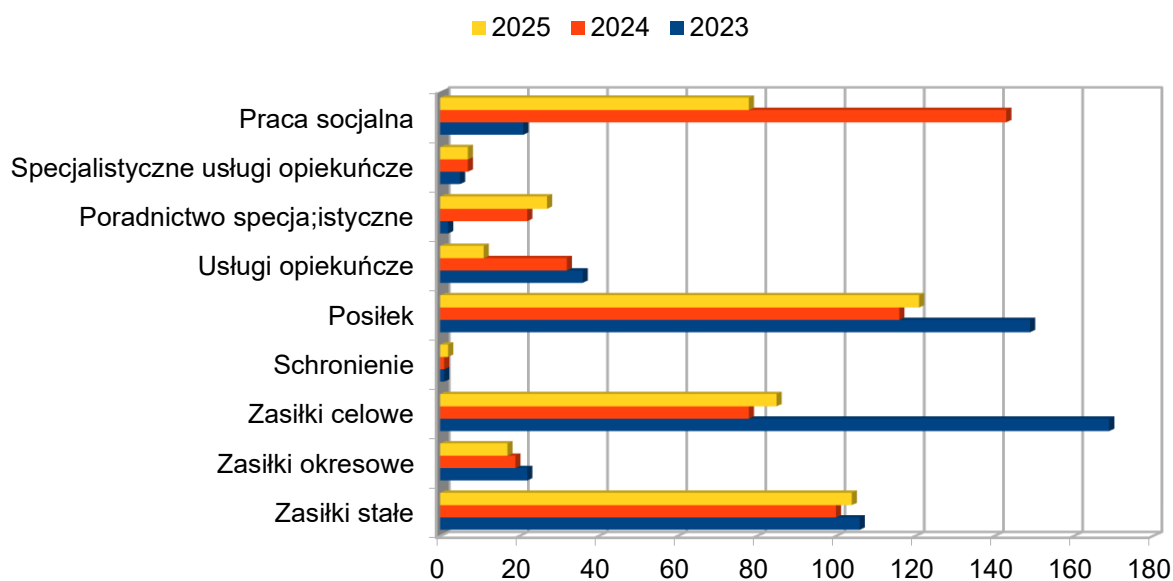
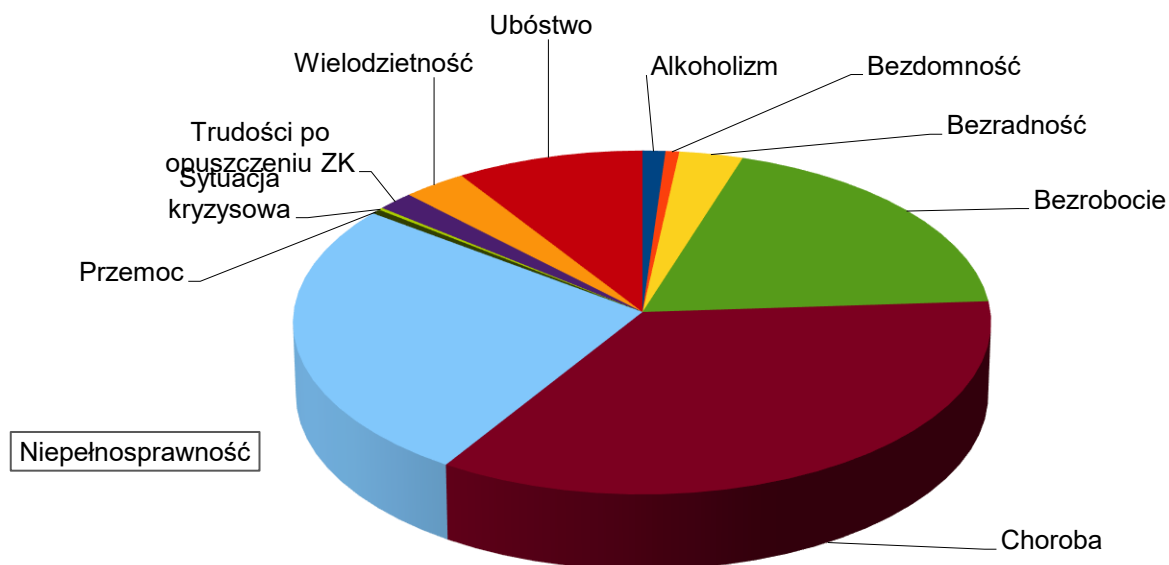

Tabela nr 3. Powody zgłaszania się rodzin o pomoc finansową w latach 2023-2025

Zagadnienie	Liczba osób w latach		
	2023r.	2024r.	2025r.
Alkoholizm	12	12	5
Bezdomność	1	1	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych	2	2	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach niepełnych	16	10	12
Bezrobocie	115	91	85
Długotrwała lub ciężka choroba	172	159	156
Narkomania	1	-	-
Niepełnosprawność	122	112	117
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	-	-
Przemoc w rodzinie	1	1	2
Sytuacja kryzysowa	1	1	1
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	5	8
Wielodzietność	16	11	14
Ubóstwo	55	47	41

Powody zgłoszeń po pomoc w roku 2025

Wspieranie rodziny i rola asystenta rodziny

Rodziny niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych objęte są wsparciem asystenta rodziny. W 2025 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku zatrudnił 1 asystenta, który wsparciem objął 15 rodzin, w których przebywało 28 dzieci. Ze wskazanej liczby rodzin, 1 rodzina współpracowała na mocy decyzji sądu.

Tabela nr 4. Wsparcie asystenta rodziny

	2023	2024	2025
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem	12	13	15
Liczba dzieci w tych rodzinach	17	23	28

Tabela nr 5. Rodziny objęte pomocą asystenta 2025r.

Liczba rodzin , które korzystały z usług asystenta	Ogółem	15
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	do 3 miesięcy	2
	od 3 do 12 miesięcy	-
	powyżej roku	13
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę	Ogółem	2

W przypadku, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te są im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej, poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Gminy partycypuje wówczas w kosztach utrzymania tych dzieci poza rodziną

Tabela nr 6. Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

	2023 r.	2024r.	2025r.
Koszty poniesione przez gminę Chmielnik	232.475,29 zł	256.437,29 zł	295.117,45 zł

Tabela nr 7. Podział kompetencji w zakresie wspierania rodziny

Gmina	Powiat
Profilaktyka i wspieranie rodziny	Pieczą zastępczą i instytucjonalną
Asystent rodziny	Usamodzielnianie się pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej
Placówki wsparcia dziennego	Adopcja
Rodziny wspierające	Organizator rodzinnej pieczy zastępczej-koordynator
Inne działania na rzecz dziecka i rodziny	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
	Rodziny pomocowe
	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka
	Usamodzielnienie

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Jakościowa analiza gminnego systemu wspierania rodziny oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Mocne strony	Słabe strony
Doświadczenie lokalnych instytucji w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, realizacja licznych działań nakierowanych na wsparcie rodziny.	Niewystarczająca motywacja oraz zaangażowanie rodzin do współpracy w zakresie poprawy funkcjonowania rodziny i sposobu wypełniania funkcji rodzicielskich. Niskie kompetencje społeczne w rodzinach wieloprotymowych.
Wypracowany system współpracy międzyinstytucjonalnej w związku z działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.	Niewystarczający poziom aktywności społeczności lokalnej w zakresie podejmowania działań skierowanych na wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
Dysponowanie specjalistyczną kadrą świadcząca pomoc na rzecz rodziny.	Duże obciążenie kadry specjalistycznej w lokalnych instytucjach, niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych, czas oczekiwania na specjalistyczną pomoc terapeutyczną, medyczną.
Rozbudowana na terenie gminy infrastruktura społeczna.	Utrudnienia we współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy instytucjami wynikające z przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.
Rozwijająca się baza osób zaangażowanych w działania wolontarystyczne na terenie miasta Chmielnik.	Krótkookresowe zaangażowanie w działalność wolontarystyczną, zagrożenie wypaleniem się osób angażujących się w pomoc osobom/rodzinom.
Systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny.	Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia.
Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zatrudnienie asystenta rodziny.	Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współpracy ze strony rodzin objętych wsparciem asystentów (nieprawidłowe wzorce pokoleniowe).
Poszerzająca się baza podmiotów świadczących poradnictwo na rzecz rodziny.	Niska motywacja rodzin do korzystania z pomocy specjalistycznej, błędne stereotypowe postawy wobec korzystania z pomocy instytucjonalnej.

Szanse	Zagrożenia
Wspieranie rodziny działaniami pracownika socjalnego.	Trudności z wczesnym zdiagnozowaniem rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, niewystarczająca motywacja rodzin do zgłoszenia się w celu skorzystania ze wsparcia.

Pojawienie się możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację działań na rzecz wspierania rodziny.	Niskie zaangażowanie się rodzin w realizowane działania, trudności w rekrutacji rodzin do współpracy w ramach realizowanych projektów. Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych.
Zmiana mentalności i wzrost świadomości społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych.	Oslabienie tradycyjnych więzi rodzinnych - pęd życia. Wzrastająca liczba rodzin wieloprotblemowych.
Edukacja społeczna, rozwój oferty działań skierowanych do rodziców, mających na celu rozwój umiejętności społecznych rodziców oraz wzrost umiejętności wychowawczych.	Słabe zainteresowanie ze strony rodzin dodatkowymi ofertami pomocowymi.

Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Chmielnik na lata 2026-2028 wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Cel 1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku

Zadania:

- sporządzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności,
- praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.

Cel.2 Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Zadania:

- objęcie dożywianiem dzieci z przedszkoli i uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Chmielnik, w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”,

- monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie Gminy Chmielnik,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej realizowane na zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej obejmującej w szczególności zapewnienie schronienia, posiłku i innych niezbędnych potrzeb dla osoby lub rodziny, która jest tego pozbawiona.

Cel 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

Zadania:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,
- pomoc rodzinom w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodku Pomocy Społecznej i placówkach oświatowych,
- pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez adwokatów i radców prawnych.

Cel 4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

Zadania:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia lub niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii uzależnień – współpraca z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku, podjęcie terapii dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc – współpraca z policją oraz Zespołem Interdyscyplinarnym,
- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe i motywujących do podjęcia zatrudnienia,
- angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznych warsztatów w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo–

wychowawczych, wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, pogłębienie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

- współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności z placówkami oświatowymi, policją, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym i społecznym.

Cel 5. Reintegracja rodzin

Zadania:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny.

Cel 6. Podejmowanie działań profilaktycznych

Zadania:

- udział w lokalnych kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- specjalistyczne wsparcie.

Cel 7. Wyjście rodziny z systemu pomocy społecznej

Zadania:

- podjęcie pracy zarobkowej i zaprzestanie korzystania z wszelkich form pomocy społecznej.

Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Chmielnik przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotknięte przemocą domową, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, rodziny w których są osoby z niepełnościami oraz rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Program skierowany jest także do rodzin, które z różnych innych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci.

Miejsce i czas realizacji programu

Program realizowany będzie w latach 2026-2028 na terenie Gminy Chmielnik.

Źródła finansowania

Finansowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Chmielnik, środków pozyskiwanych z innych źródeł, jak również środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

Monitorowanie i ewaluacja Programu

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ewaluacja. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest dokumentem otwartym długofalowym, zatem podlega ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych, jak również podejmowanie bieżących działań korygujących. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku jako jednostka odpowiadająca za realizację Programu będzie przedkładał całościowe sprawozdania roczne Radzie Miejskiej w Chmielniku z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny do końca marca każdego roku.

Podsumowanie

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Chmielnik stawia sobie za cel stworzenie odpowiednich warunków poprawy jakości życia rodzin, szczególnie dzieci. Wsparcie rodzin będzie ukierunkowane na zwiększenie ich aktywności potencjału wewnętrznego, co pozwoli na skuteczniejsze radzenie sobie z problemami. Istotne jest stworzenie systemów wsparcia, które pomogą rodzinom w przezwyciężaniu trudności oraz podniosą świadomość społeczną na temat przyczyn i skutków dysfunkcji.

Sporządził

Dorota Gozdek

Starszy Asystent Rodziny

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Chmielnik na lata 2026-2028.

Przyjęcie uchwały w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika z ustawowego obowiązku gminy (art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Program ma na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz zapewnienie asystenta rodziny.

Działania programu skierowane są do rodzin z problemami wychowawczymi, ubóstwem, przemocą domową, czy niezaradnością życiową, w celu umożliwienia im przezwyciężenia tych trudności.

Cel programu to poprawa funkcjonowania rodzin, co ma na celu zapobieganie konieczności odbierania dzieci i umieszczania ich w pieczy zastępczej.

Program określa zakres działań asystenta rodziny, który pomaga w realizacji codziennych obowiązków, w tym prawnych i wychowawczych.

Uchwała jest kluczowa dla zapewnienia rodzinom dostępu do pomocy społecznej oraz zwiększenia możliwości rozwojowych dzieci w ich środowisku naturalnym.